

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 438/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Klima - Teplo Consulting s. r. o., Pekárska 11, Trnava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Cob/51/2014-448 z 27. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Klima - Teplo Consulting s. r. o. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Klima - Teplo Consulting s. r. o., Pekárska 11, Trnava (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob/51/2014-448 z 27. januára 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z napadnutého rozsudku, ktorý tvoril jej prílohu, vyplýva, že ním krajský súd podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ako vecne správny potvrdil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Cb/54/2011-361 z 5. marca 2014, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), domáhala zaplatenia sumy 195 483,26 € s príslušenstvom z titulu prác vykonaných nad rámec zmluvy o dielo č. 11/2010/2007 z 15. októbra 2007 a zmluvy o dielo č. 17/01/2008 z 10. januára 2008 (ďalej len „zmluvy“). Na základe zmlúv mala sťažovateľka ako zhotoviteľka vykonať pre žalovaného ako objednávateľa stavebné práce na stavbe „*Rekonštrukcia administratívnej budovy – [REDAKOVANÉ]*“. Po vykonaní dokazovania oboznámením obsahu súdneho spisu, viacerými listinnými dokumentmi, ako aj výsluchom účastníkov okresný súd dospel k názoru, že nárok sťažovateľky je nedôvodný. Poukázal pritom na skutočnosť, že „*žalobca v priebehu vykonávania diela vystavoval žalovanému faktúry. Celkom bolo vystavených šesť faktúr od 7. 11. 2007 do 31. 3. 2008 na sumu 1.004.628,12 eur vrátane DPH. Takto vyúčtovanú cenu diela aj žalovaný v celom rozsahu uhradil. V tomto konaní sa žalobca domáhal proti žalovanému doplatenia ceny diela na základe faktúry č. 11/038, vystavenej dňa 28. 4. 2011, na sumu 469.269,91 eur a z nej práce navyše mali predstavovať sumu 195.483,26 eur.*“. Vychádzajúc zo zmluvných dojednaní, podľa ktorých „*všetky zmeny a výkony požadované objednávateľom nad rámec plnenia i prípadné zmeny v projektovej dokumentácii budú riešené dodatkami k zmluve... Dohodnutá cena sa nemôže meniť jednostranne. Zmena ceny bude riešená dodatkom k zmluve... Zmena záväzkov tejto zmluvy sa môže uskutočňovať len formou písomných dodatkov k zmluve...*“, okresný súd považoval za preukázané, že „*okrem pôvodných zmlúv žiaden dodatok k ním v písomnej podobe urobený nebol, čo nepopiera ani žalobca*“. V tejto súvislosti okresný súd citujúc „*ustanovenie § 272 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka... prijal záver, že ak si zmluvné strany pri podpise zmluvy dohodli jednou z podmienok, že všetky zmeny a dodatky k obom zmluvám o dielo si budú môcť platne a účinne zmeniť iba formou dodatku, toto zmluvné dojednanie sa stalo záväzným... Ak došlo k vykonaniu prác navyše zo strany žalobcu nad*

rámec pôvodne uzavretej zmluvy a tú si žalobca neošetril formou dodatku k zmluve o dielo, takýto nárok nemôže súd žalobcovi priznať. Súd mal za to, že nedostatok dohodnutej písomnej formy cez dodatok k zmluve o dielo nemôže zhojiť ani návrh Dohody o vysporiadaní zo dňa 17. 11. 2008. Súd neuveril zmene právneho hodnotenia zo strany žalobcu v tom zmysle, že pri prácach navyše nešlo o práce navyše na základe pôvodných zmlúv o dielo, že išlo o nové zmluvy, a to z dôvodu, že takéto tvrdenia a záver odporuje dôkazom produkovaných žalobcom.“. Okresný súd taktiež dospel k záveru, že „ak uskutočnil zhotoviteľ práce nad dohodnutý rozsah diela a nie sú dané podmienky podľa § 549 Obchodného zákonníka, pre vznik povinnosti objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi cenu primerane zvýšenú nemôže zhotoviteľ hodnotu takýchto práv navyše požadovať z titulu bezdôvodného obohatenia, pretože v takom prípade sa nenaplní žiadna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia upravená v § 451 a § 454 Občianskeho zákonníka. V takomto prípade totiž nejde o plnenie bez právneho dôvodu, ale o plnenie na základe zmluvy o dielo, u ktorého nebolo splnené podmienky na úhradu týchto prác.“.

Sťažovateľka v sťažnosti krajskému súdu vytýka, že sa zaoberal „*len právnym posúdením veci vo vzťahu ku následkom nedodržania písomnej zmeny zmluvy v zmysle § 272 ods. 2 Obchodného zákonníka, avšak žiadnym spôsobom nereagoval na námietky sťažovateľa o tom, že... je možné posúdiť právny vzťah sťažovateľa a žalovaného ako uzatváranie nových zmlúv o dielo alebo nárok z titulu bezdôvodného obohatenia*“. Táto skutočnosť podľa názoru sťažovateľky zakladá nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, čo v spojení s vnútornou rozpornosťou argumentácie a zmätočnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj neumožnením sťažovateľke preukázať rozhodujúce skutočnosti „*ohľadom ústnej dohody o zmene písomnej zmluvy o dielo*“, vedie k odňatiu jej možnosti konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) OSP], a tým aj k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka „*2. 4. 2015 prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala voči predmetnému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, o ktorom však ešte dovolaní súd ku dňu podania sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR nerozhodol*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob/51/2014-448 z 27. januára 2015 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,70 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob/51/2014-448 z 27. januára 2015.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala 2. apríla 2015 mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom v čase podania predmetnej sťažnosti ústavného súdu nebolo zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodnuté.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na túto skutočnosť musela byť sťažnosť sťažovateľky odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu totiž navodzuje situáciu, keď princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010, III. ÚS 7/2014 a iné), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľku prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľka k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016